

Олексій Духно,
доктор філософії, випускник бакалавратури 2013 року,
магістратури 2015 року (група ОХ), аспірантура на факультеті
фармації університету Страсбургу, з успіхом захистив дисертацію
13 листопада 2013 року:



Повне інтерв'ю

Як наші випускники співвідносяться з однолітками які працюють у
Стразбурзі (та інших наукових центрах):

- за рівнем хімічної ерудиції і за рівнем загальної наукової ерудиції

За рівнем і хімічної, і загальнонаукової ерудиції я б сказав, що випускники з КНУ в середньому мають більш широкий обсяг за рахунок різноманітності спецкурсів і вищого навантаження матеріалом. Тут є нюанс, бо загальний розподіл студентів по цих параметрах доволі асиметричний: грубо кажучи, зі ста студентів хімфак Шеви випускає 10-15 реально крутих, 30 які щось більш-менш знають-вміють, і 50-55 інших успішно дипломованих. Водночас у західному університеті на таку саму кількість розподіл буде більш рівномірний, на кшталт 5-65-30. На мій погляд, це прямий результат навчального процесу (див. нижче).

- за рівнем підготовленості до виконання наукових експериментів?

Рівень підготовленості до експериментів в середньому нижчий у КНУ, можливо за рахунок меншої кількості практичних занять і трагічної матеріальної забезпеченості факультету. Слід зазначити, що це не стосується студентів, які отримують цей досвід поза факультетом (наприклад, працюючи у компаніях).

- наскільки швидко відбувається адаптація студентів до проживання в Європі?

Адаптація студентів сильно залежить від самого студенту і лабораторії. Якщо людина достатньо комунікабельна - адаптується швидко, навіть незважаючи на присутність мовного бар'єру. У лабораторіях з великою кількістю іноземних, а особливо українських та інших "пострадянських" студентів адаптуватися загалом легше - завжди є хтось, хто знає місцеве життя і може дати поради (в першу чергу стосовно бюрократичних процесів).

- чи легко поступити в аспірантуру чи магістратуру після навчання у Києві на хім. ф-ті?

Залежить від студента і від тематики. Якщо людина подається на "свою" тематику (фізхімік на фізхімію, органік на органіку) - шанси доволі непогані. Якщо на суміжну тематику - то в середньому хімікам легше, аніж фізикам чи біологам. Дуже важлива мова - для більшості програм іноземний студент має мати сертифікат

знання французької (A2, B1 або B2, залежить від конкретної програми/університету/тощо). Звичайно, треба також знати англійську - не обов'язково вільну, але достатню для читання/спілкування, адже практично увесь сучасний світовий науковий процес ведеться англійською.

5+6. У КНУ значно більше спецкурсів та навантаження матеріалом. Це водночас і перевага і недолік. Це безумовний бонус для високомотивованих студентів, бо дає значно ширшу можливість перекваліфікації і здобуття гнучкості мислення, але середньому студенту це часто може виносити мозок занадто великою кількістю деталей і приводити до "здав і одразу забув". У Страсбурзі і західноєвропейських універсах загалом акцент робиться на "менше, але щоб точно кожен знав" - полегшена програма, повільне розжовування тем з купою ілюстрованого матеріалу, менша кількість вузькоспеціалізованих спецкурсів, відносно простіші завдання на екзаменах.

Приблизно половину курсів студент обирає на власний погляд і таким чином додатково спеціалізує свій власний курикулум. Перший місяць занять можна відвідувати будь-які курси, щоб "розпробувати" різні тематики, і тільки потім обрати бажані. Це на мій погляд перевага, хоча інколи буває, що малопопулярні курси відмінюють, бо вони не набрали достатньої кількості студентів (мінімум 5 людей).

Майже всі екзамени письмові. На моїй пам'яті усних екзаменів було всього два і вони мали доволі цікавий вигляд - комісії з кількох викладачів треба зробити презентацію однієї зі статей їх власних наукових груп, після чого відповідати на кілька питань по темі і кілька випадкових питань по загальній програмі курсу.

Екзаменаційна сесія дуже напружена і стиснута. Наприклад, на магістратурі в моєму році сім екзаменів було впродовж одного тижня (тобто з п'яти днів два дні було по два екзамени!). Вітчизняний підхід з активним заботуванням матеріалу за пару днів напередодні екзамену не проканає - тупо не вистачить часу. Скоріш за все, це робиться для того, щоб адекватно оцінити, що реально осіло у студента в голові за весь семестр. На деяких екзаменах можна принести власні шпори - питання поставлені так, щоб оцінити здатність розібратися у проблемі, а не здатність запам'ятати формулу. Трошки нагадує олімпіадні завдання, тільки значно спрощені.

Характерна особливість у Страсбурзі - майже повна відсутність обов'язкової "гуманітарної" тематики після першого/другого року. На мій особистий погляд, це на краще - для психології, політології, історії, педагогіки тощо існують цілі факультети, на яких хімію чомусь не читають. Плюс, де факто у КНУ студенти все одно здають ці предмети абияк; окрім цього, зазвичай читати цю тематику "технарям" ставлять немотивованих викладачів, що тільки погіршує процес. Для невеликої кількості студентів, яким таки буде потрібно отримати освіту, наприклад, хіміка/юриста, більш доцільно буде зробити опціональні міжфакультетські спецкурси, на які зможе записатися будь-який студент з університета.

- що слід найперше додати у навчальному процесі на кафедрі (факультеті)?

Короткий спецкурс по роботі з науковими джерелами з викладачем, який вміє користуватися онлайн-джерелами і вміє розрізняти респектабельні журнали від, умовно кажучи, Вісників Руританської Біохімічної Спільноти. З усього, що нам

читали у Страсбурзі на магістратурі, найкориснішими для моєї подальшої наукової роботи були двадцять хвилин, де один викладач в кінці пари показував, як правильно користуватися Google Scholar'ом, системами цитувань (Zotero/Mendeley/Endnote) і системами створення підкручених під себе новосних стрічок з науковими статтями (Feedly/RSS/e-mail alerts). Вміти правильно поставити питання до Гугла - це 80% продуктивного наукового процесу, бо це а) дозволяє не марнувати час і ресурси на вже добре вирішені і детально розглянуті проблеми, б) дозволяє охопити сучасний стан того наукового поля, в якому працюєш, і найголовніше - в) дозволяє знайти нові цікаві/корисні ідеї.

З найкращими побажаннями

Олексій

06.06.2019 р.